

GD pluimveedierenarts Naomi de Bruijn:

Extreme artrose in het schoudergewricht

“Het was tijdens een studiemiddag voor veevoerleveranciers. Als GD werken we op verzoek soms mee aan deze bijeenkomsten om uit te leggen wat sectie precies inhoudt. Om het praktisch te maken hadden we de veevoeradviseurs gevraagd sectiemateriaal mee te nemen. Eén van hen had een haan bij zich die te mager was. Eerst leek alles vrij normaal, maar toen we één van de schouders openlegden bleek die **zeer afwijkend**. Dat was wel even schrikken, want deze mate van gewrichtsaantasting had ik nog nooit gezien. We vinden wel eens lichte afwijkingen in de sectiezaal, maar zo’n zware aantasting zagen we voor het eerst. Binnen ons expertiseteam bespraken we deze nieuwe bevinding. Een collega is naar het betreffende bedrijf geweest en anderen stortten zich op informatieverzameling. Het bleek te gaan om **‘degenerative joint disease’ (DJD)**. Vanaf de zomer 2009 vonden we deze aandoening op verschillende bedrijven uit de vermeerderingssector.

DJD is een gewrichtsaandoening met overmatige slijtage van gewrichtskraakbeen, die geleidelijk ontstaat en gepaard gaat met ontsteking en afbraak van het kraakbeen. Zeg maar een extreme vorm van artrose. DJD komt bij pluimvee voor in vleestypische kippen en kalkoenen, waarbij tot nu toe vooral aantasting van zwaarbelaste gewrichten als heup, knie en hak in de literatuur gerapporteerd is. De typische aantasting van het schoudergewricht was eigenlijk heel zeldzaam.

“DJD is een extreme vorm van artrose”

Dieren met DJD zijn in eerste instantie kreupel. In een later stadium waarin gewrichten onherstelbaar beschadigd zijn, is DJD goed te herkennen; dieren zijn matig in conditie en wanneer ze aan de vleugels opgepakt worden kan een **knarsend en krakend gevoel in de gewrichten** waargenomen worden. Bij sectie zijn de schouders sterk afwijkend met een erg dik kapsel en in de botten grote gaten waar kraakbeen volledig is weggesleten en onderliggend bot wordt afgebroken.

De exacte oorzaak en een effectieve behandeling van DJD is niet bekend. Ernstig aangetaste dieren kunnen beter **uitge-selecteerd** worden. Preventief is het belangrijk om trauma en overbelasting tot een minimum te beperken (denk o.a.

aan vangen en vasthouden aan vleugels voor weging en bloedmonstername). Wanneer in een koppel een vroeg stadium van DJD aanwezig is, kan getracht worden voortgang van de aandoening te remmen door middel van ontstekingsremmende en pijnstillende preparaten. Rondom deze nieuwe aandoening zijn **meer vragen dan antwoorden**. Vandaar dat we flink communiceren zodat voeding- en fokkerijspecialisten, dierenartsen en pluimveehouders alert kunnen zijn. Zo krijgen we komende tijd hopelijk inzicht in de omvang van DJD en de mogelijke oorzaak en aanwijzingen voor een goede behandeling. We houden u op de hoogte.”

De monitoringsfunctie die de GD-afdeling Pluimvee in opdracht van LNV en PPE vervult, bestaat uit drie onderdelen: 1) Secties (pathologie). 2) Veekijker: een instrument waarmee de GD via telefoon, bedrijfsbezoeken en overleggen vragen en informatie over gezondheidsproblemen bij pluimvee binnenkrijgt. 3) VMP: Veterinaire Monitoring Pluimvee. Via een internetapplicatie tussen dierenartspraktijken (VMP-deelnemers) en de GD worden data en ervaringen over gezondheidsproblemen, vaccinaties en behandelingen uitgewisseld.